แบบฟอร์มข้อมูลพื้นฐานโครงการของจังหวัด (ระดับกิจกรรมย่อย) **(1 ชุด : 1 กิจกรรมหลัก)**

ลำดับความสำคัญ.....

ชื่อโครงการ : พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองให้น่าอยู่ เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม

กิจกรรมหลัก : การใช้นวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังข้าวร่วมกับการแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นชีวมวลอัดเม็ดแบบเคลื่อนที่เพื่อปลอดการเผาและลดฝุ่น PM 2.5 อย่างยั่งยืน

วงเงิน ..... 1,017,100.00**.....บาท**

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 เป็นแผนการพัฒนาประเทศที่กำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตาม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทยที่ว่า“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แผนแม่บทฯ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองให้น่าอยู่ เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม

แผนงาน : -

แนวทางการพัฒนา : เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยดำเนินการ : ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ผู้รับผิดชอบ : นางวราภรณ์ อินทรทรง **ตำแหน่ง :** นักวิชาการเกษตรชำนาญการ **สถานที่ติดต่อ** 12 หมู่ 13 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี **หมายเลขโทรศัพท์** 086-9024155

(1) หลักการและเหตุผล

(1.1) ที่มา : (ระบุ เช่น มติ ครม. นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาจังหวัด)

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรมฐานทรัพยากร ธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (01) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (02) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก) (04) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (05) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (06) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย

2) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้

3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม

5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570): มุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบที่รุนแรงและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจ สร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความ สามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงและคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหมุดหมายการพัฒนา ดังนี้

หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 –2570: โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand 4.0 ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงานไปสู่เศรษฐกิจ ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 เป็นการพัฒนาภายใต้ 4 + 1 สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ

สร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Nurture) ภายใต้กลไกจตุภาคี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลาย ทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

แผนการพัฒนาภาคกลาง ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ทิศทางกลุ่มจังหวัดภาคกลางและปริมณฑล การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การผลิตอาหารและสินค้าเกษตร

ยุทธศาสตร์จังหวัดปทุมธานี ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองให้น่าอยู่ เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม

(1.2) สรุปสาระสำคัญ

การผลิตพืชในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับการผลิตพืชปลอดภัย (Food safety) เป็นอย่างมาก โดยมุ่งเน้นระบบการผลิตพืชด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ปลอดภัยจากการใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชมากขึ้น แต่ในระหว่างการผลิตเกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาศัตรูพืช ทั้งโรค แมลง และวัชพืช ซึ่งบางฤดูกาลอาจพบการระบาดรุนแรงและสร้างความเสียหายให้ผลผลิตเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจำนวนมากเช่นเดียวกัน และเมื่อใช้ต่อเนื่องเป็นเวลานานจะส่งผลให้เกิดการดื้อยา มีสารพิษตกค้างในผลิตภัณฑ์ และส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกร รวมถึงปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม เป็นอันตรายต่อทั้งคน สัตว์ ระบบนิเวศ และกระทบต่อการทำเกษตรในระยะยาว ขณะเดียวกันจำนวนประชากรที่สูงขึ้น ชุมชนเมืองที่ขยายตัว พื้นที่เพาะปลูกที่ลดลง สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงจากปัญหาโลกร้อน รวมทั้งความต้องการผลิตผลเกษตรเพื่อแปลงเป็นพลังงานที่สูงขึ้น ทำให้เกษตรกรรมแบบดั้งเดิมยิ่งไม่สามารถให้ผลผลิตเพียงพอต่อความต้องการได้ เพื่อการขับเคลื่อนเกษตรกรรมของประเทศให้ยั่งยืน ผู้ผลิตและผู้บริโภคต้องตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพและความปลอดภัยจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น เกษตรกรนิยมใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำให้เกิดพิษตกค้างในผลผลิตเป็นปัญหาต่อการส่งออกและส่งผลเสียต่อสุขภาพ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการคิดค้นหาจุลินทรีย์ปฏิปักษ์ที่มีประสิทธิภาพสูงมาใช้ควบคุมโรคพืชทดแทนสารเคมีมากขึ้น เนื่องจากไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้ ไม่มีสารตกค้างในผลผลิต และเพื่อให้เกษตรกรได้มีความรู้ความเข้าใจที่จะผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช เพื่อสร้างมูลค่าของผลผลิต ลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมี

ปัจจุบันภาครัฐรณรงค์ให้เกษตรกรทำการเกษตรที่มุ่งเน้นระบบการผลิตพืชแบบเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ โดยใช้ชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชมากขึ้น เพื่อการขับเคลื่อนเกษตรกรรมของประเทศให้ยั่งยืน เกษตรปลอดภัยคือระบบการเกษตรที่จะให้ผลิตผลที่ปลอดภัยจากสารพิษหรือปลอดภัยจากการปนเปื้อนของสารและโลหะที่จะมีผลต่อผู้บริโภค นอกจากนั้นระบบการผลิตนั้นจะต้องปลอดภัยกับสิ่งแวดล้อม และเกษตรกร ผู้ผลิตด้วย จากความหมายที่กล่าวมานี้ทำให้เกษตรปลอดภัยมีมากมายหลายระบบรวมไปถึงระบบเกษตรธรรมชาติและระบบเกษตรอินทรีย์ “ชีวภัณฑ์” เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสิ่งมีชีวิตไม่ว่าจะมาจาก พืช สมุนไพร จุลินทรีย์ ซึ่งมีหลายรูปแบบโดยทั่วไปที่ผลิตขายเชิงพาณิชย์และผ่านการขึ้นทะเบียน

กับสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตรจะมี 5 สายพันธุ์หลักคือ ไตรโคเดอร์มา บิววาเรีย เมธาไรเซียม บีที และบีเอส ซึ่งจุลินทรีย์ทั้ง 5 ชนิดนี้จะนำไปใช้ในการควบคุมศัตรูพืชคือโรคและแมลงของพืช

จังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 250,000 ไร่ จำนวนครัวเรือน 11,743 ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย 750 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ย 10 บาทต่อกิโลกรัม มูลค่า 3,750 ล้านบาท ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดต้นน้ำ ดังนั้นการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตรจึงเน้นการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐานเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชจะส่งผลดีในหลายด้านทั้งช่วยลดการใช้สารเคมีในแปลงเกษตร ลดสารเคมีตกค้างในผลิตภัณฑ์ ลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์เคมีจากต่างประเทศ ไม่พบปัญหาแมลงศัตรูพืชดื้อต่อชีวภัณฑ์ ที่สำคัญคือมีความปลอดภัยต่อมนุษย์สัตว์ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศด้านเกษตรปลอดภัยและการผลิตผักผลไม้อินทรีย์ สอดรับกับนโยบาย BCG Economy Model ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน

(2) ข้อมูลทั่วไปของโครงการ

(2.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อส่งเสริมการใช้นวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังข้าวของกรมการข้าวเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว
2. เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้กลับเกษตรกร
3. เพื่อเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นชีวมวลอัดเม็ดด้วยนวัตกรรมแปรรูปแบบเคลื่อนที่เพื่อปลอดการเผาและลดฝุ่น PM 2.5 อย่างยั่งยืน

(2.2) สถานภาพของโครงการ

☐ โครงการเดิม ☑ โครงการใหม่

(2.3) ประเภทของโครงการ

☑ พัฒนา ☐ ดำเนินการปกติ

(2.4) ระยะเวลาดำเนินโครงการ....1.....ปี เริ่มต้นปี....ตุลาคม 2568..... สิ้นสุดปี.....กันยายน 2569.....

(2.5) สถานที่ดำเนินโครงการ : (ระบุพื้นที่ดำเนินการ เช่น อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เป็นต้น)

กลุ่มเกษตรกรโครงการศูนย์ข้าวชุมชน/นาแปลงใหญ่ในจังหวัดปทุมธานี หรือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ดำเนินการทั้ง 7 อำเภอของจังหวัดปทุมธานี อำเภอละ 2 แปลง รวม 14 แปลง เกษตรกรเข้ามาเรียนรู้การดำเนินงานโครงการจำนวน 280 ราย

ตำบล	อำเภอ	ตัวแทนเกษตรกรจัดทำแปลงเรียนรู้ (ราย)	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	ผู้ได้รับผลประโยชน์/เกษตรกรในพื้นที่เข้ามาเรียนรู้ (ราย)
บ้านฉาง	เมืองปทุมธานี	2	20	40
คลองหก	คลองหลวง	2	20	40
บึงสนั่น	ธัญบุรี	2	20	40
ลำลูกกา	ลำลูกกา	2	20	40
หนองเสือ	หนองเสือ	2	20	40
ลาดหลุมแก้ว	ลาดหลุมแก้ว	2	20	40

สามโคก	สามโคก	2	20	40
รวม		**14**	**140**	**280**

(3) กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(3.1) กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มเกษตรกรโครงการศูนย์ข้าวชุมชน/นาแปลงใหญ่ในจังหวัดปทุมธานี หรือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวดำเนินการทั้ง 7 อำเภอของจังหวัดปทุมธานี อำเภอละ 2 แปลง รวม 14 แปลง เกษตรกรเข้ามาเรียนรู้การดำเนินงานโครงการ จำนวน 2ค0 ราย

(3.2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย :

1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและเกษตรกรทั่วไป
2. ผู้บริโภค
3. ผู้ประกอบการ
4. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ กรมการข้าว สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปทุมธานี

(4) เป้าหมาย ผลลัพธ์ และผลกระทบโครงการ

(4.1) เป้าหมายโครงการ

ตัวชี้วัด :

๑. เกษตรกรลดการเผาตอซังฟางข้าวด้วยการใช้นวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังข้าวของกรมการข้าว
๒. ลดต้นทุนการผลิตและส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเข้าสู่อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวมวลอัดเม็ด

ค่าเป้าหมาย :

๑. จังหวัดปทุมธานีลดฝุ่น PM ๒.๕ จากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ในนาข้าวได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐
๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐

(4.2) ผลผลิต

1. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้นวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าวและการเพิ่มมูลค่าฟางข้าวเป็นชีวมวลอัดเม็ดด้วยเครื่องจักรแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรแบบเคลื่อนที่เพื่อลดการเผาและสร้างเศรษฐกิจชุมชน จำนวน 280 ราย (7 อำเภอ)

2. มีแปลงสาธิตหรือจุดเรียนรู้ด้านการใช้นวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าวและการเพิ่มมูลค่าฟางข้าวเป็นชีวมวลอัดเม็ด จำนวน 14 แปลง

3. ลดฝุ่น PM 2.5 จากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ในนาข้าวได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 50

4. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10

(4.3) ผลลัพธ์

1. เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้นวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังฟางข้าวเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว

2. สามารถขยายผลการใช้นวัตกรรมเครื่องจักรแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้ทาง การเกษตรเป็นชีวมวลอัดเม็ดแบบเคลื่อนที่สู่กลุ่มนาแปลงใหญ่และศูนย์ข้าวชุมชนในจังหวัดใกล้เคียง

3. ลดต้นทุนการผลิตและส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

(4.4) ผลกระทบ :

เชิงบวก : 1. เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาใช้สารชีวภาพจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าวทดแทนการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่นาข้าว

2. ได้องค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวด้วยการประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าวและตอซังในดินนา

3. เกษตรกรนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการลดต้นทุนการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน

เชิงลบ : 1. ลดฝุ่น PM 2.5 จากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ในนาข้าว

2. เกษตรกรมีสุขภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(5) แนวทางการดำเนินงาน

(แสดงรายละเอียดกิจกรรมที่จะทำภายใต้โครงการที่จังหวัดเสนอขอ และทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมสำคัญด้วย)

กิจกรรมย่อย	ระยะเวลาที่จะเริ่มดำเนินการ			
	ต.ค. 68-ธ.ค. 68	ม.ค.69 - มี.ค.69	เม.ย.69 - มิ.ย.69	ก.ค.69 -ก.ย.69
1. ถ่ายทอดและสาธิตการใช้นวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังข้าวของกรมการข้าวและการเพิ่มมูลค่าฟางข้าวเป็นชีวมวลอัดเม็ดด้วยเครื่องจักรแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรแบบเคลื่อนที่				
1.1 คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมอบรมที่ปัญหาการเผาในพื้นที่นา ส่งเสริมแนวทางการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และเชื่อมโยงตลาดรับซื้อเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และสาธิตการใช้นวัตกรรมฯ จำนวน 7 อำเภอๆ ละ 30 ราย รวม 210 ไร่ จำนวน 2 ครั้ง	✓	✓		
ครั้งที่ 1 อบรมและสาธิตการใช้นวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าวของกรมการข้าว เปลี่ยนฟางให้เป็นปุ๋ยให้กับดินและเพิ่มผลผลิตข้าว				
ครั้งที่ 2 อบรมและสาธิตการเพิ่มมูลค่าฟางข้าวเป็นชีวมวลอัดเม็ดด้วยเครื่องจักรแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรแบบเคลื่อนที่เพื่อลดการเผาและเป็นทางเลือกในการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร				
1.2 จัดทำแปลงเรียนรู้การใช้นวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าวของกรมการข้าว ร่วมกับเครื่องจักรแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นชีวมวลอัดเม็ดแบบเคลื่อนที่เพื่อปลอดการเผาและลดฝุ่น PM	✓	✓	✓	✓
	✓	✓	✓	✓

2.5 อย่างยั่งยืน จำนวน 7 อำเภอๆ ละ 2 ราย รวม 14 แปลงๆ ละ 10 ไร่ 1) ประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแปลงเรียนรู้ 2) จัดการฟางข้าวหลังเก็บเกี่ยวให้เหลือในส่วนของตอซังข้าว โดยจัดเก็บรวบรวมเป็นฟางอัดก้อนเพื่อนำไปเข้าสู่ระบบการผลิตชีวมวลอัดเม็ด 3) ใช้เทคโนโลยีไถกลบตอซังข้าวด้วยรถแทรกเตอร์ไถระเบิดดินดาน 1 รอบ และปล่อยน้ำเข้านา 4) ฉีดพ่นหรือราดด้วยหัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางชนิดสูตรสำเร็จของกรมการข้าว ผสมกากน้ำตาล (เชื้อ 1 ซองต่อน้ำ 20 ลิตร และกากน้ำตาล 2 กิโลกรัม) ในพื้นที่ 5 ไร่ โดยวิธีการปล่อยไปพร้อมกับการให้น้ำในแปลง หรือเทหัวเชื้อเป็นจุดกระจายทั่วแปลงนา 5) ไถตีดินด้วยจอบหมุน หมักทิ้งไว้ 7 วัน และไถปั่นเตรียมดินปลูกตามปรกติ 6) สาธิตการขยายหัวเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางชนิดสูตรสำเร็จของกรมการข้าว 7) เก็บบันทึกข้อมูล/วิเคราะห์ผลผลิตและผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์				
1.3 สนับสนุนปัจจัยการผลิตสำหรับจัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน 7 อำเภอๆ ละ 2 ราย รวม 14 แปลงๆ ละ 10 ไร่	✓	✓	✓	✓
1.4 ตรวจติดตามและให้คำแนะนำการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการตอซังฟางข้าวด้วยนวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าวร่วมกับเครื่องจักรแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นชีวมวลอัดเม็ดแบบเคลื่อนที่	✓	✓	✓	✓
1.5 ประเมินผลการยอมรับและความพึงพอใจของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการฯ	✓	✓	✓	✓
2. จัดงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่ (Field day) การใช้นวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังข้าวและการเพิ่มมูลค่าฟางข้าวเป็นชีวมวลอัดเม็ดด้วยเครื่องจักรแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรแบบเคลื่อนที่เพื่อปลอดการเผาและลดฝุ่น PM 2.5 อย่างยั่งยืนในจังหวัดปทุมธานี				

2.1 ดำเนินงานโดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 1 ครั้ง เป้าหมายเกษตรกร 100 คน โดยมีการจัดสถานีเพื่อการสาธิตและถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน 6 สถานี ดังนี้ 1) สถานีเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยีการจัดการตอซังฟางข้าวด้วยนวัตกรรมจุลินทรีย์ย่อยสลายฟางข้าวหัวเชื้อสูตรสำเร็จของกรมการข้าว (วิทยากร : ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี) 2) สถานีเรียนรู้เรื่องการจัดการคุณภาพดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ (วิทยากร : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดปทุมธานี) 3) สถานีเรียนรู้เรื่องปลูกข้าวโดยวิธีการจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้งเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก (วิทยากร : กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว) 4) สถานีเรียนรู้เรื่องการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรสมัยใหม่เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (วิทยากร : ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี) 5) สถานีเรียนรู้เรื่องการใช้นวัตกรรมเครื่องจักรแปรรูปเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นพลังงานชีวมวลอัดเม็ดแบบเคลื่อนที่ วิทยากร : บริษัท วีอาร์พี ดีวีลอปเมนท์ โฮลดิ้ง จำกัด 6) สถานีเรียนรู้เรื่องการแปรรูป “กระถางฟางข้าวลดโลกร้อนสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างยั่งยืน” (วิทยากร : ศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี) 2.2 ประเมินผลการยอมรับและความพึงพอใจของเกษตรกรหลังเข้าร่วมงานฯ				✓ ✓

(6) วิธีการดำเนินงาน ☑ ดำเนินการเอง ☑ จ้างเหมา

(7) วงเงินของโครงการ จำนวน..... 1,017,100.00**.....บาท**

(ให้กรอกรายละเอียดข้อมูลตามแบบฟอร์มรายละเอียดจำแนกตามงบรายจ่ายด้วย)

(8) รายงานความสำเร็จของการดำเนินงานที่ผ่านมา

(ให้กรอกเฉพาะโครงการที่มีการใช้ระยะเวลาในการดำเนินการมากกว่าหนึ่งปี และโครงการที่มีการดำเนินการเป็นประจำทุกปี เช่น โครงการกระตุ้นการท่องเที่ยวประจำปี โครงการที่ดำเนินกิจกรรมเดิมแต่เปลี่ยนหรือขยายพื้นที่ดำเนินการหรือกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น โดยให้แสดงรายละเอียดผลการดำเนินงานและความสำเร็จในการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา รวมทั้ง

ต้องแสดงความก้าวหน้าในการบรรลุวัตถุประสงค์และค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด)

(9) ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

☑ โครงการไม่ใช่ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

☐ โครงการเป็นภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(10) ความพร้อมของโครงการ

(10.1) พื้นที่ดำเนินโครงการ

☑ ดำเนินการได้ทันที หมายถึง ได้ศึกษาความเหมาะสมและกำหนดพื้นที่ดำเนินการหรือได้รับอนุญาตตามกฎหมาย และสามารถดำเนินการได้ทันที

☐ อยู่ในระหว่างเตรียมการ หมายถึง ได้ศึกษาความเหมาะสมและกำหนดพื้นที่ดำเนินการแล้ว แต่อยู่ในระหว่างจัดเตรียมพื้นที่ หรือกำลังแก้ไขปัญหา / อุปสรรคต่างๆ หรือเตรียมการขออนุญาตตามกฎหมาย

☐ อยู่ในระหว่างศึกษาความเหมาะสม และคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ

(10.2) แบบรูปรายการ/ แผนการปฏิบัติงาน

☑ มี และสมบูรณ์ (ให้ระบุชื่อหน่วยงานเจ้าของรูปแบบรายการที่ใช้)

.....กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว.....

☐ มีแต่ยังไม่สมบูรณ์ (ให้ระบุชื่อหน่วยงานเจ้าของรูปแบบรายการที่ใช้)

.....

☐ ไม่มี

(10.3) ความพร้อมของบุคลากร เครื่องมือ และเทคนิคการดำเนินการ

1) บุคลากรมีประสบการณ์ ☑ ทั้งหมด ☐ บางส่วน ☐ ไม่มีประสบการณ์

2) เครื่องมือดำเนินการ
- ☐ มี พร้อมดำเนินการได้ทันที
- ☑ มีบางส่วนและต้องจัดหาเพิ่มเติม
- ☐ ไม่มี ต้องจัดหาเพิ่มเติม

3) เทคนิคในการบริหารจัดการ
- ☑ มีประสบการณ์สูง
- ☐ มีประสบการณ์ปานกลาง
- ☐ ไม่มีประสบการณ์

(10.4) ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

☑ ผ่านคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว

☐ อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

☐ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติยังไม่พิจารณา

(10.5) รายงานการศึกษาความเหมาะสม (FS)

☑ ไม่ต้องทำรายงานการศึกษา

☐ ต้องทำรายงานการศึกษา

(11) วิธีการบริหารจัดการหรือการดูแลบำรุงรักษา เมื่อโครงการแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ (ให้ระบุหน่วยงานให้ชัดเจน) :

1. เน้นการดำเนินงานพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based Approach) ผ่านกลุ่มเกษตรกรศูนย์ข้าวชุมชนหรือนาแปลงใหญ่หรือเกษตรกรในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและมีความพร้อมในการบูรณาการร่วมกันในการถ่ายทอดและรับองค์ความรู้ระหว่างเกษตรกรในพื้นที่และศูนย์วิจัยข้าวคลองหลวง กรมการข้าว

3. ให้กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้มีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติร่วมกันในการบริหารโครงการ

(12) ปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัด :

แบบฟอร์มรายละเอียดจำแนกตามงบรายจ่าย (๑ ชุด : ๑ กิจกรรมหลัก)